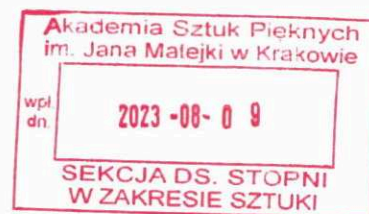

dr hab. Sebastian Kubica, prof. UŚ
Instytut Sztuk Plastycznych w Cieszynie, Uniwersytet Śląski w Katowicach
Łodygowice, w lipcu 2023

**OCENA DOROBKU ARTYSTYCZNEGO, DYDAKTYCZNEGO ORAZ ROZPRAWY
DOKTORSKIEJ MGR WOJCIECHA KOŁKA**

Praca doktorska pt. „Funkcja, czytelność i kontekst – seria autorskich plakatów użytkowych na bazie niezależnej strategii projektowania, opracowanej na podstawie prowadzonych badań” sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, wszczętym przez Radę Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.

Zlecniodawca recenzji:

Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
Pismo z dnia 6 czerwca 2023 roku (nr. pisma WG-520-5/2019)

OGÓLNE INFORMACJE O DOKTORANCIE

Wojciech Kołek w 1995 roku ukończył Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Krakowie na kierunku Wystawiennictwo. W latach 1997-2002 studiował na Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie na Wydziale Grafiki. W roku 2019 wszczął przewód doktorski na Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.

OCENA DOROBKU ARTYSTYCZNEGO

Wojciech Kołek wykazuje się imponującą aktywnością na polu grafiki projektowej. Jego prace można było zobaczyć na największych, światowych imprezach poświęconych sztuce projektowania graficznego, zwłaszcza tych związanych z plakatem, min. Biennale Plakatu Polskiego w Katowicach, Międzynarodowe Biennale Plakatu w Warszawie, Międzynarodowe Biennale Plakatu w Meksyku, Trnava Poster Triennial, wystawa w Instytucie Sztuk Projektowych w Walencji w Hiszpanii, Biennale Sztuki Współczesnej w Wenecji w ramach 50 Extra czy Instalacja Rhythm na wyspie Giudecca.

W dorobku Wojciecha Kołka znajdują się również wystawy indywidualne min. wystawa plakatów w holu głównym Auli Collegium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, wystawa plakatu w Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie.

Jego dorobek był nagradzany, wymienię tylko: Nagroda główna 4. Krakowskiego Festiwalu Plakatu za plakat 2+3D, Nagroda fundowana 21. Biennale Plakatu Polskiego w Katowicach.

W twórczość Wojciecha Kołka lwią część zajmuje plakat. Dostrzegam w ich wzajemnej relacji chemię. Komunikaty umieszczane na jego plakatach są jasne i czytelne. Teksty na jego pracach wyrwywają się z wertykalnych i horyzontalnych ram (*Grease, 2017*). Nierzadko pną się po plakacie przyklejone do jego krawędzi (*13,15 Krakowski Festiwal Górski, 2015, 2017*), wiją się dopełniając formę (*Tydzień Mózgu, 2023, 2017, 2015*). Autor plakatów z powodzeniem za pomocą tekstu buduje konkretne obiekty (*12 Krakowski Festiwal Górski, 2013, 20 Krakow, Mountain Festival, 2022*). Wojciech Kołek swobodnie żongluje – to odręcną pisanką, to znowu regularnym, blokowym tekstem – w zależności od potrzeby przekazywanego komunikatu wizualnego. Na swoich plakatach umiejętnie łączy obraz graficzny będący doskonałą puentą z tekstem. Ich autor z dużą intuicją dobiera tło w swoich pracach, raz jest fakturalne, wręcz malarskie, to znowu jednolite, płaskie, nierzadko białe. Z pewnością jego plakaty potrafią krzyczeć, jednak w razie potrzeby przenoszą nas w subtelny świat ulicznych komunikatów wizualnych. Ulicznych, ponieważ plakaty Wojciecha Kołka często trafiają na ulice, tam gdzie ich naturalne środowisko, na słupy ogłoszeniowe, bilbordy oraz inne nośniki sztuki ulicy. Nie są tylko komunikatami graficznymi goszczącymi na ścianach galerii. Jego plakaty są różnorodne, precyzyjnie prezentują zadany temat, jednak nie są one osamotnione. Często są częścią pełnej identyfikacji wydarzenia (*16 Krakowski Festiwal Górski, 2018*). Widać, że dobrze zaprojektowany plakat może być rozwijany, modyfikowany i w pełni funkcjonalny na wielu nośnikach takich jak ulotki, banery, prezentacja multimedialna, koszulki itd.

W dorobku Wojciecha Kołka poza plakatami znajduje się również wiele realizacji takich jak znaki graficzne, projekty płyt, projekty związane z odzieżą sportową, projekty statuetek, projekty linii opakowań itd. We wszystkich tych realizacjach dostrzegam precyzyjny język graficzny autora podporządkowany wymaganiom konkretnego produktu. Pomimo dyscypliny jaką narzuca sobie autor ten język jest indywidualny i rozpoznawalny.

OCENA DOROBKU DYDAKTYCZNEGO I ORGANIZACYJNEGO

Mgr Wojciech Kołek jest Wykładowcą w Katedrze Grafiki Wydziału Sztuki Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie. Prowadził następujące przedmioty:

Trzypółletnie studia licencjackie (wykłady i ćwiczenia), Podstawy projektowania, 2020/2023,

Podstawy projektowania, Grafika reklamowa 2019/2022,

Podstawy projektowania, Grafika wydawnicza, Grafika reklamowa 2017/2019,

Iluzja przestrzeni, Podstawy projektowania, Grafika wydawnicza, Grafika reklamowa 2016/2017.

Jest to niewątpliwie bogaty dorobek dydaktyczny przekładający się na sukcesy studentów:

Główna nagroda w konkursie na najlepsze opakowanie roku Art of Packaging 2019 (w kategorii Debiuty), Gabriela Rec (V semestr, Grafika wydawnicza), opakowanie na tort *O'cake*, 2019.

Główna nagroda w konkursie na najlepsze opakowanie roku Art of Packaging 2018 (w kategorii Debiuty), Regina Przybyło (V semestr, Grafika wydawnicza), *Teczka reklamowa Bobst*, 2018.

Sukcesów wśród studentów Wojciech Kołka jest dużo więcej, nie są to tylko nagrody oraz nominacje do nich lecz również publikacje prac oraz udział w wystawach. Biorąc pod uwagę sukcesy pedagogiczne mgr Wojciecha Kołka nasuwa mi się tylko jedna konkluzja – projektowanie jest zaraźliwe a Wojtek Kołek zaraża nim swoich studentów. Jego doświadczenie zawodowe bezpośrednio przekłada się na sukcesy pedagogiczne.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska mgr Wojciecha Kołka została zrealizowana pod opieką promotora dr hab. Michała Jandura, prof. ASP. W części „Rozprawa doktorska” na 81 stronach zawierających wstęp, cele, tezę, badania, wnioski, przypisy oraz obszerną bibliografię autor prezentuje sposób w jaki podchodzi do projektowania i prezentuje nam proces mający na celu usprawnienie projektowania plakatów użytkowych wyklejanych w mieście. Autor pracy szczegółowo przeanalizował proces powstawania plakatu od momentu zamówienia, po prace projektowe, aż do jego wyklejenia a nawet zaklejenia w mieście. Wojciech Kołek pisząc pracę postępował niczym naukowiec, wywarza, liczy, analizuje. Korzysta ze swoich bogatych doświadczeń, tych dobrych i złych. Podjął się próby usprawnienia procesu projektowego biorąc pod uwagę nawet takie zmienne jak pory roku: „Z moich obserwacji wynika, że kolorystyka dużej części plakatów zmienia się falowo w zależności od pory roku. Jest podobna do zmian kolorów otoczenia”. Nie sądziłem, że można tak dogłębnie przeanalizować proces związany z powstawaniem i prezentacją plakatu w mieście. Panu Wojciechowi się to udało. Postępował jak naukowiec analizował, przeliczał wyciągał wnioski itd. Nie dopuszcza w swojej pracy projektowej na odrobinę przypadku (tak wynika z tekstu), próbując zapanować nad każdym z elementów. Z pewnością wzięło się to z naukowego podejścia do napisania pracy, na szczęście w pracach graficznych Wojciecha Kołka można dostrzec ekspresję, intuicję, tak zwane smaczki graficzne nie tylko zaplanowane działanie od A do Z. Przecież plakat to nie zaprojektowany znak drogowy mający na celu tylko jedną funkcję. Plakat powinien być czytelnym komunikatem, ale i przyciągającym widza, intrygującym, obrazem zrobionym przez człowieka-artystę-projektanta dla ludzi.

Drugą część pracy autor poświęca projektom plakatów, które zostały przygotowane dla prawdziwych wydarzeń o różnorodnym charakterze. Będą one przedstawione stałym zleceniodawcom jako propozycje oprawy graficznej kolejnych edycji festiwali.

Praca składa się z 12 plakatów wraz ich opisem a następnie zostały one zwizualizowane. Plakaty są różnorodne, na plakacie 23. *Krakowski Festiwal Górski 2025* autor po mistrzowsku bawi się rysowaną literą, która rozpycha się tworząc ściankę dla wspinającej się postaci. Monochromatyczne loga zostały odważnie umieszczone w centralnej części plakatu, co nie przeszkadza a nawet

dopełnia kompozycję obrazu. Ograniczenie do trzech pontonowych kolorów z pewnością wyróżni ten plakat na ulicy. Na plakat *Tydzień Mózgu 2024, Teraźniejszość i przyszłość neurobiologii* wszystkie elementy są rygorystycznie poukładane, tu w przeciwieństwie do poprzedniego plakatu litera jest jednoelementowa, blokowa zapożyczona z lat sześćdziesiątych. Jednak poprzez użytą kolorystykę oraz kompozycję plakat posiada współczesną mocno działającą formę. Kolejny plakat na, który chcę zwrócić uwagę to *Tydzień Mózgu 2025, Dieta dla mózgu*. Plakat został skonstruowany z trzech kolorów. Jest ekspresyjny, lekki a zarazem czytelny. Autor wpisał w sylwetkę człowieka główny tekst i logo, oraz dwa spiralne elementy, po jej zewnętrznej dołożył dodatkowe informacje, niczym lekkie chmurki. Powstał w ten sposób nie tylko dobry plakat ale i wspaniały znak graficzny. Na plakacie *Tydzień Mózgu 2024, Jak używać obrazowania mózgu, by zrozumieć pamięć* autor ograniczył się tylko do typografii. Gratuluję – zestawienia nieregularnej, majaczącej, ulotnej litery zostało uporządkowane wektorowym precyzyjnym rysunkiem. Całość jest graficzna a zarazem czytelna, to po prostu świetny plakat typograficzny.

Każdy z dwunastu plakatów zaprezentowanych w tym zestawie jest inny, precyzyjnie opisując temat stały się skutecznymi, mocnymi komunikatami graficznymi. Na podstawie późniejszych wizualizacji można w przekonujący sposób powiedzieć o ich precyzyjnym, skutecznym działaniu w przestrzeni miejskiej.

KONKLUZJA

Po zapoznaniu się z dorobkiem artystycznym (projektowym), dydaktycznym oraz dziełem doktorskim wraz z dysertacją jestem przekonany, że Wojciech Kołek jest twórcą dojrzałym, sprawnie operującym formą, w sposób inteligentny przetwarzającym treści. Jest też dobrym wykładowcą, ponieważ jako znakomity praktyk potrafi się dzielić swoim bogatym doświadczeniem. Z pełnym przekonaniem stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Wojciecha Kołka stanowi znaczący wkład w rozwój reprezentowanej dyscypliny i wnioskuję do Rady Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie o nadaniu panu mgr Wojciechowi Kołkowi stopnia doktora w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Sebastian Kubica

